Juridiska institutionen

Stockholms universitet

Kursplan

för kurs på avancerad nivå

Rättsinformatik **6.0 Högskolepoäng**

Law and Information Technology **6.0 ECTS credits**

Kurskod:	JU225H
Gäller från:	VT 2019
Fastställd:	2016-03-08
Ändrad:	2018-09-06
Institution	Juridiska institutionen
Huvudområde:	Rättsvetenskap
Fördjupning:	A1N - Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Beslut

Fastställd av Juridiska fakultetens utbildningsutskott (del) 2016-03-08. Ändrad genom beslut av Juridiska fakultetens utbildningsutskott (del) 2017-09-13. Ändrad av institutionsstyrelsen vid Juridiska institutionen (del) 2018-09-06.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

För tillträde till undervisning och examination krävs godkända resultat i de kurser som ingår i första, andra, tredje, fjärde och femte terminen samt fullgjorda obligatorier i Förvaltningsrätt med förvaltningsprocessrätt.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
0100	Rättsinformatik	6

Kursens innehåll

Rättsinformatik utgör en obligatorisk kurs på avancerad nivå inom ramen för Juristprogrammet vid Stockholms universitet. Ämnet rättsinformatik handlar om juridikens samspel med informations- och kommunikationstekniken (IT). Det faktum att normgivning och rättstillämpning i ökande utsträckning äger rum i digitala miljöer inverkar på rättsbildningen. Av den anledningen framstår det exempelvis som nödvändigt att vid utvecklingen av e-applikationer inom såväl den offentliga som den privata sektorn ta ställning till när en elektronisk handling anses inkommen till en myndighet eller ett bindande avtalsanbud anses ha kommit en part till handa.

Beroende på hur IT införs och används inom en organisation kan rättssäkerhet, effektivitet och affärsmässighet både förstärkas och försvagas. En grundläggande förutsättning för juridiskt hållbara lösningar är att adekvata säkerhetsjuridiska skyddsåtgärder av både tekniskt och organisatoriskt slag har vidtagits. I det praktiska rättslivet blir detta påtagligt när rättsliga infrastrukturer för uppgiftshantering, dokumentation, kommunikation digitaliseras och automatiseras.

Traditionellt sett har vårt rättssystem vuxit fram med utgångspunkt i att uppgifter av skilda slag, till exempel sådana som hör till myndigheters ärenden och advokaters klienter, hanteras manuellt. I takt med samhällets digitalisering sker alltmer juridiskt relevant uppgiftshantering helt eller delvis automatiserat. Framför allt inom den offentliga förvaltningen gäller detta även beslutsfattande. Rättsautomation är således inte en fiktion utan en realitet. Även den rättsliga informationsförsörjningen bygger i varierande utsträckning på hur olika sökmotorer fungerar. Denna rättsutveckling ger upphov till grundläggande frågor om bland annat ansvarsfördelning och hur långt automationen kan tillåtas sträcka sig inom juridiken.

En annan IT-relaterad förändring som berör de grundläggande funktionerna i rättssystemet är att dokument av skilda slag inte längre förekommer endast i pappersformat utan parallellt eller uteslutande som elektronisk representation av data. En konsekvens av detta är att lagstiftaren delvis har anpassat bestämmelserna om bland annat myndigheters hantering av handlingar i form av så kallade upptagningar för automatiserad behandling med tonvikt på tillgänglighet istället för fysiskt förvar.

Juridik handlar i betydande utsträckning om kommunikation mellan olika rättssubjekt. Rådgivning, avtalsslutande och rättsprocesser är bara några få exempel på rättsliga aktiviteter som förutsätter utväxling av information. Den omfattande användningen av IT gör att tidigare avgränsningar mellan organisatoriska enheter som myndigheter och företag tenderar att suddas ut genom kommunikation i digitala nätverk och virtuella organisationer. Dessa kan också vara verksamma i flera rättsordningar. I detta sammanhang uppkommer rättsfrågor av vitt skilda slag, till exempel vilket lands lag som ska tillämpas vid tvistelösning, och hur gränsöverskridande legala systemlösningar kan skapas.

Den yrkesverksamme juristen står idag inför att tolka och tillämpa lagar och andra bestämmelser som är mer eller mindre väl anpassade till digital informationshantering liksom helt nya regelverk som kan ha tillkommit just för att reglera till exempel elektroniskt uppfyllande av formkrav rörande skriftlighet och undertecknande. Mot bakgrund av detta är kursen uttalat metodorienterad. Upplägget syftar till att studenterna ska öva sin förmåga att med hjälp av tidigare förvärvade kunskaper och färdigheter från juristprogrammet kunna identifiera, bedöma och värdera rättsfrågor i digitala miljöer såväl inom den offentliga som den privata sektorn. I syfte att konkretisera sambandet mellan juridik och IT innehåller kursen också en del inslag av materiell rätt, t.ex. avseende integritetsskydd vid behandling av personuppgifter.

Ämnet rättsinformatik är tvärvetenskapligt genom sitt samband med data- och systemvetenskapen. I kursen ägnas därför särskild uppmärksamhet åt hur juridiken i metodhänseende har kommit att spela en proaktiv roll när digitala systemlösningar ska utformas och riskanalyser genomföras.

Kursen är indelad i tre block som vart och ett omfattar undervisning i form föreläsningar och seminarier till vilket studenterna ska förbereda och redovisa särskilda uppgifter. Mer information ges i kursbeskrivningen.

Förväntade studieresultat

Kunskap och förståelse
Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:
– visa fördjupad kunskap i och förståelse av de komplexa juridiska frågeställningar som gör sig gällande på rättsinformatikens område, det gäller särskilt i fråga om hur olika regelverk samspelar.

Färdighet och förmåga
Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:
– visa fördjupad förmåga att med hjälp av relevanta juridiska metoder tillämpa och tolka olika regler samt bedöma komplexa juridiska problem på rättsinformatikens område,
– visa fördjupad förmåga att med hjälpa av juridisk metod systematiskt, kritiskt och självständigt identifiera, formulera och analysera komplexa juridiska frågeställningar på rättsinformatikens område, och
– visa förmåga att klart redogöra för och diskutera slutsatserna i dialog med andra på såväl svenska som engelska.

Värderingsförmåga och förhållningssätt
Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:
– självständigt och kritiskt bedöma och värdera juridiska frågeställningar på rättsinformatikens område med hänsyn till relevanta samhälleliga frågor, inbegripet etiska frågor som demokrati- och integritetsfrågor.

Undervisning

Undervisningen ges i form av föreläsningar och seminarier.

Kunskapskontroll och examination

Examination sker genom
– obligatorisk och aktiv närvaro vid seminarierna,
– skriftlig seminarieuppgift,
– muntlig redovisning, och
– skriftlig hemtentamen.

En för sent inlämnad hemtentamen rättas inte. Examinationen äger rum på svenska och engelska.

Vid samtliga seminarier råder ett krav på aktiv närvaro. Med aktiv närvaro avses att studenten ska ha förberett

uppgifterna samt vara beredd att delta i diskussionerna av dessa. Endast deltagande i den grupp i vilken studenten är registrerad räknas som närvaro om inte gruppbyte har medgivits i förväg.

Kursföreståndaren kan dock meddela en generell dispens från närvarokravet enligt de av Juridiska fakultetens utbildningsutskott beslutade föreskrifterna för examination. Den generella dispensen omfattar inte det seminarium som äger rum på engelska. Närvarokravet anges i kursbeskrivningen. Utöver detta kan dispens meddelas vid laga förfall. Studenten ska då fullgöra en pedagogiskt likvärdig uppgift som kompensation för frånvaron.

Betygsgraderingen görs på grundval av dels den muntliga redovisningen av en seminarieuppgift (30%), dels den skriftliga tentamen (70%). För övriga examinationsmoment används endast betyget Godkänd (G) respektive Underkänd (U).

Tillåtna hjälpmedel vid tentamen och betygskriterier specificeras i kursbeskrivningen.

Student som underkänts vid ordinarie examination bereds tillfälle till ny examination. Den som fått godkänt betyg har inte rätt att genomgå ny examination för högre betyg. Student som underkänts två gånger av samma examinator har rätt att kräva annan examinator vid ytterligare försök. Det gäller dock inte om särskilda skäl talar emot att en annan examinator ska utses.

Den student, som underkänns på den muntliga redovisningen av seminarieuppgiften erbjuds möjlighet till komplettering. En sådan komplettering kan endast åsättas betyget B (godkänd).

För att bli godkänd på kursen fordras att samtliga lärandemål för kursen är uppfyllda.

Som slutligt betyg på kursen används något av vitsorden Med beröm godkänd (AB), Icke utan beröm godkänd (BA), Godkänd (B) eller Underkänd (U).

Student som begär det har rätt att få betyg enligt en målrelaterad sjugradig betygsskala. Begäran ska framställas av studenten före examinationstillfället på så sätt som fastställs av Juridiska institutionen. Betyget enligt den sjugradiga betygsskalan gäller i sådant fall istället för det ordinarie betyget. Som godkänt betyg enligt den sjugradiga betygsskalan används något av vitsorden A (Utmärkt), B (Mycket bra), C (Bra), D (Tillfredsställande) eller E (Tillräckligt). Underkända betyg är Fx (Otillräckligt) eller F (Helt otillräckligt).

En student med intyg om särskilt pedagogiskt stöd utfärdat av Stockholms universitet, har möjlighet att få anpassad examination.

Övrigt

Fullgjorda obligatorier gäller i två år. Det gäller även i fråga om student som avregistrerar sig från kursen genom ett tidigt avbrott.

Det obligatoriekrav som gällde för tiden vid förstagångsregistreringen ska studenten fullfölja under en period om två år. Efter två år ska obligatoriekravet enligt den senast reviderade kursplanen gälla.

Ikraftträdande
Dessa bestämmelser träder i kraft 2019-01-21.

Kurslitteratur

Kurslitteratur fastställs av prefekten. För information om kurslitteratur hänvisas till kursens hemsida och kursbeskrivning. Aktuell litteraturlista ska finnas tillgänglig senast två månader före kursstart.